

گزارش آماری

باید هابی برای تحقق تثبیت اقتصادی

سیاست‌ها و اقدامات طراحی شده توسط دولت و بانک مرکزی طی دوره بی‌ثباتی اقتصادی (رکود، تورم، بیکاری، بحران بدهی و...) در راستای بازگرداندن ثبات به اقتصاد است و با توجه به اینکه امسال توسط مقام معظم رهبری سال کنترل تورم و رشد تولید نامگذاری شده است، بایستی براساس نظریه و تئوری برنامه‌های ثبات اقتصادی اجرا کرد. تجربه بسیاری از کشورها در ثبات اقتصادی از طریق مداخله در تثبیت نرخ ارز نشان می‌دهد که سیاستگذار با مداخله فعال در تثبیت نرخ ارز در جهت محدود کردن نوسانات باید به دنبال تثبیت اقتصادی باشد. ضربت تغییرات بالا در نرخ ارز یکی از معضلات در اقتصاد کشور است و به همین دلیل سیاست تثبیت اقتصادی از اهمیتی بالا برخوردار است. مشخصه‌های بازار غیررسمی ارز شامل تقاضای ارز، قاچاق وارداتی، فرار سرمایه و... است. این عوامل باعث تقاضای ارز برای پوشش زبان‌های (کاهش قدرت خرید) احتمالی ناشی از ناامنی‌های آینده، عدم کنترل و نظارت نهاد تنظیم‌گر است. فعالان این بازار عمدتاً درگیر فعالیت‌های غیرقانونی و جرایم سازمان یافته هستند. همچنین دسترسی محدود به اطلاعات مانند بازارهای رسمی در این بازار وجود ندارد و بازیگران این بازار تصمیمات خود را براساس اطلاعات ناقص اتخاذ می‌کنند. همچنین کم عمق بودن بازار باعث می‌شود عرضه‌کنندگان و متقاضیان این بازار نسبت به بازار رسمی بسیار محدود باشند.

حساسیت پایین نسبت به متغیرهای بنیادی بازار ارز (وضعیت منابع و مصارف ارزی کشور)، حساسیت بالای نرخ نسبت به اخبار تحولات سیاسی و بین‌المللی مرتبط با کشور، بستر مناسب برای فعالیت‌های سفته‌بازانه و معاملات فردایی از دیگر ویژگی‌های این بازار است که عمدتاً به دنبال بی‌ثباتی در اقتصاد کشور است. استفاده از بسترهای شبکه‌های اجتماعی مجازی در راستای تعیین قیمت غیرواقعی ارز برای بخش اقتصادی و سیاستگذار قابل قبول نیست و نباید اجازه دهیم فضای مجازی و چند کانال خارج از کشور اقتصاد کشور را تحت تأثیر قرار دهد. منابع اصلی عرضه ارز بازار غیررسمی نیز شامل صادرکنندگان کالاهای قاچاق و صادرکنندگان کالاهای خدمات متخلف از ایفای باموقع تعهدات ارزی هستند. تأثیر نوسانات نرخ ارز در بازار غیررسمی سبب ایجاد انتظارات تورمی شده و از سویی بالا بودن نرخ تورم و پایین بودن اعتماد فعالان اقتصادی و مردم به سیاست‌های اعلامی، لزوم حرکت به سمت سیاست‌های تثبیت اقتصادی را الزامی می‌کند. القای دلهره و ترس از آینده به روال عادی تبدیل شده و عملکرد شاخص‌ها هم به بی‌اعتمادی دامن زده است، در نتیجه تثبیت اقتصادی و سپس اجرای سیاست‌های اصلاحی ضروری است. همچنین تقویت حکمرانی و اعتباربخشی به سیاست‌های پولی و ارزی و اعتباری لازم است که باید برای تحقق تثبیت عملیاتی شود.

سیاست جدید ضدتورمی دولت با عنوان «تثبیت اقتصادی» توسط محمدرضا فرزین؛ رئیس کل بانک مرکزی رونمایی و محورهای آن اعلام شد. ثبات بخشی و پیش‌بینی پذیر کردن بازار ارز، کنترل نقدینگی و تقویت نظام تنظیم‌گری در بازارهای مالی (پولی، ارزی و اعتباری) ۳ هدف اساسی و کلیدی سیاست ثبات اقتصادی است. طی مدت اخیر با تنظیم برنامه‌های بانک مرکزی در مسیر تثبیت اقتصادی، بازار ارز در شرایط ثبات و آرامش قرار گرفته و نرخ ارز طی هفته‌های گذشته مرتباً در حال ریزش و کاهش است. بسیاری از کارشناسان برقراری آرامش در بازارها و ایجاد حرکت منطقی در بازار ارز را منوط به اجرای قدرتمند سیاست‌های ثبات اقتصادی می‌دانند که اجرای آن به صورت ویژه توسط بانک مرکزی برنامه‌ریزی شده است. بانک مرکزی قصد دارد با اجرای برخی برنامه‌های ویژه در حیطه‌های اصلاح سیاست‌های خرید و فروش ارز، توسعه مرکز

مبادله ارز و طلای ایران، ارتقای نظارت عملیاتی بر فعالیت تراستی‌ها و مدیریت فعال بانک مرکزی در این زمینه و تقویت و توسعه تعاملات و مذاکره با کشورهای همسایه و شرکای تجاری برای استفاده از ظرفیت آنها در تسهیل تأمین مالی مبادلات فی مابین؛ اقدامات آتی حوزه ارزی کشور را ساماندهی کند. همچنین رئیس کل بانک مرکزی پیش‌بینی کرده در ادامه اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی و اعمال برخی نظارت‌ها، نرخ تورم بزودی با کاهش شدیدی مواجه شود که این دستاورد می‌تواند منجر به کاهش فشار قیمت‌ها در بازار و از سویی نیز تقویت ارزش پول ملی شود. فرزین اعلام کرده که سیاست تثبیت به معنی سیاست‌ها و اقدامات طراحی شده توسط دولت و بانک مرکزی طی دوره بی‌ثباتی اقتصادی (رکود، تورم، بیکاری، بحران بدهی و غیره) در راستای بازگرداندن ثبات به اقتصاد است؛ بنابراین منظور ما شاخص‌های اقتصاد کلان و هدف ما کنترل تورم است.

۶ کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با «ایران اقتصادی»: سیاست تثبیت بازار ارز را آرام کرد

هادی حق شناس
کارشناس مسائل اقتصادی

- حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، اقدام مثبت بانک مرکزی بود
- رایزنی‌ها برای آزادسازی منابع ارزی ایران، اثرات مطلوبی در بازار داشته است
- اقدام دولت سیزدهم در برقراری روابط دوباره با عربستان بر بازار ارز اثر مثبت گذاشت
- پرداخت بدهی‌های ارزی عراق به ایران، سیگنال مثبتی به کاهش نرخ ارز در بازار فرستاد
- برقراری دوباره تعاملات انرژی با ترکمنستان و خبر آزادسازی منابع ایران در کره جنوبی، به سقوط قیمت دلار در بازار کمک کرد

علیرضا شهبازی
عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس

- ردپای تأثیرات ارز در اقتصاد باید برجسته شود
- نحوه مدیریت فرزین در بانک مرکزی تا حد زیادی توانست بر انتظارات تورمی غلبه کند
- بانک مرکزی و تیم اقتصادی دولت باید ارتباط بین نرخ‌ها در بازار و نوسانات نرخ ارز را از بین ببرند
- شاهد کاهش تدریجی نرخ ارز در بازار آزاد هستیم
- گام‌های بانک مرکزی در کنترل بازار ارز مؤثر واقع شد
- گسترش دیپلماسی اقتصادی و آزادسازی منابع ارزی بلوکه شده کشور، اثرات مطلوبی در بازار ارز داشته است

جعفر قادری
عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس

- سیاست تثبیت، مانع و لنگاری‌های ارزی شد
- بازنگری در سیاست‌های ارزی و جلوگیری از دور باطل منابع ارزی، از اقدامات مؤثر بانک مرکزی در آرامش ارزی است
- بانک مرکزی با اقداماتی همچون راه‌اندازی سامانه مبادله ارز و طلا و کنترل منابع ارزی حاصل از صادرات، عوامل بروز نوسانات در قیمت ارز را مهار کرد
- سیاست جلوگیری از قانون‌گریزی برخی بانک‌ها نیز توانست تا حد زیادی از بی‌ثباتی در اقتصاد پولی و ارزی کشور جلوگیری کند
- تأمین ارز واردکنندگان از طریق خرید ارز حاصل از صادرات، یک گام مثبت دیگر بود که برداشته شد
- پیشنهاد ایران برای ایجاد سامانه پیام‌رسان جدید اتحادیه بین‌المللی پایاپای آسیایی به جای سوئیفت، حرکت موفق بانک مرکزی است که گام‌های اجرای سیاست تثبیت اقتصادی را کامل می‌کند
- سیاست‌گذاری‌های هماهنگ ارزی و اقتصادی بین بانک مرکزی و سایر ارکان دولت برای کنترل منابع ارزی و جلوگیری از بروز تورم باید ادامه یابد

مسلم صالحی
عضو کمیسیون اقتصادی مجلس

- افزایش اختیارات بانک مرکزی و تقویت استقلال این نهاد، اثرگذاری سیاست‌ها در جلوگیری از هرج و مرج در بازارها را بالا می‌برد
- کنترل تأثیر منفی نرخ ارز بر قیمت‌گذاری کالاهای اساسی و سایر کالاهای بازار، باعث مهار هزینه تولید نیز می‌شود
- بانک مرکزی هرگاه در تأمین نیازهای ارزی کشور موفق عمل کرد، توانست هیجانات ارزی را کنترل کند
- سقوط نرخ ارز ناشی از دیپلماسی اقتصادی و انجام توافقات است که به وقوع پیوست
- با تداوم اجرای سیاست‌های جدید بانک مرکزی، روند نزولی قیمت ارز ادامه خواهد داشت

حسن ونایی
نماینده سابق مجلس

- اقدام بانک مرکزی برای اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی به آرامش در بازار ارز ختم شد
- گسترش سیاست‌های اقتصادی دولت در عرصه بین‌المللی زمینه‌آرامش اقتصادی را فراهم کرد
- همزمان با برنامه‌ریزی در بازار ارز و مهار نقدینگی، شرایط تثبیت پایه پولی و تقویت ارزش پول ملی فراهم شد
- فرزین، مسیر درستی را در دوره مدیریتی خود بر بانک مرکزی برگزیده که امیدواریم با رشد اقتصادی و مهار تورم همراه شود
- بادون‌نمایی که از اقتصاد کشور دیده می‌شود، می‌توان بزودی شاهد افزایش قدرت پولی کشور بود

حمودی اصل
کارشناس مسائل اقتصادی

- بازار ارز از نرخ‌های هیجانی و تغییرات ناگهانی فاصله گرفت
- این روزها بازار ارز مرتباً در حال بازگشت و ریزش نرخ‌هاست
- بانک مرکزی در مدت اخیر سیاست‌های قابل قبولی را در بازار ارز عملیاتی کرده می‌توان گفت، آثار سیاست تثبیت نرخ ارز در بازار نمایان شد
- اعمال کنترل‌های ارزی در سایر بازارها نیز می‌تواند تأثیرگذار باشد
- اقدام اخیر دولت سیزدهم در برنامه‌ریزی برای انجام واردات خودرورق ممنوعیت‌ها در این بخش، یکی از موتورهای تشدید تورمی را غیرفعال کرد
- یک اقدام دیگر دولت سیزدهم در مدت اخیر مربوط به گسترش دیپلماسی اقتصادی کشور و همچنین پیگیری موضوع مذاکرات سیاسی بوده است
- شرایط کاهش قیمت‌ها در بازارها ویژه بازار ارز فراهم است که در نهایت منجر به تثبیت قیمت دلار خواهد شد
- سیاست‌ها و پختگی مسئولین در ورود تدریجی به انتباهات ارزی هم نقش پررنگی در ایجاد این ثبات داشت